

Кава Віктор Іванович

Біографія

Віктор Іванович Кава народився 1 січня 1937 року в селі Поділ Срібнянського району Чернігівської області. "Це південь Чернігівщини, майже Полтавщина. Краєвиди тут справді чарівні: пологі зелені горби, переліски в долинах, тихоплинні, колись чистоводі Удай та Лисогір, добрі, лагідні люди з м'якою вдачею, дуже співучі", — писав він про свій край. Батько й мати Віктора вчителювали. Їхні образи письменник потім виведе у повістях "День ясний і ночі горобині", "Осіння стежка" та багатьох оповіданнях. Була у хлопця й бабуся, яка знала безліч пісень, приказок, бувальщин і мала артистичну вдачу. Так і ріс майбутній письменник серед чудової природи, книжок і пісень.

Війна з гітлерівцями почалася, коли Віктору йшов п'ятий рік. Батько воював на фронті. Мати з бабусяю, Віктором і меншою сестричкою переїхали в село Кобижчі до батькової родини. Малий хлопець на власні очі побачив, як в село вдерлися гітлерівці, як вони діловито ловили і патралали курей, як пили глечиками свіже молоко. У дитячій пам'яті збереглися й інші картини: як фашисти вели вулицею закривавленого голову сільради і цькували його вівчарками. Було холодно, голодно і дуже страшно. Одного разу поліцей застрілював націлівся з пістолета в малого Віктора — добре, що бабуся встигла підбити його руку і куля просвистіла мимо.

І все ж ці важкі роки окупації закінчилися і почалося нове життя. 1944 року Віктор Кава пішов у перший клас початкової школи. Вчилися по два класи в одній кімнаті, бо півшколи зруйнувала німецька бомба. Не вистачало підручників, зошитів. Не було в школі годинника і дзвінка — вчителі на око визначали тривалість уроків. Проте у дітей був великий потяг до знань.

Згодом настала довгоочікувана Перемога. Поранений і контужений повернувся додому батько. Він знову почав працювати учителем, а згодом і директором школи. Віктор учився на "відмінно", багато читав, потай писав вірші, дописував у стінгазету, надсилав інформації до районної газети. Закінчивши 1954 року середню школу, Віктор Кава вступив до Київського університету на факультет журналістики. Здобувши диплом з відзнакою, почав працювати редактором у дитячому видавництві "Веселка". Опісля декілька років завідував відділом літератури в журналі "Барвінок", потім був літконсультантом і відповідальним секретарем комісії Спілки письменників України по роботі з молодими авторами.

Сильні незабутні враження, винесені з дитинства, і вже дорослі спостереження привели Віктора Каву в дитячу літературу. Його перше оповідання "Білі іскри" було надруковано 1961 року в газеті "Літературна Україна", трохи пізніше в журналі "Дніпро" — оповідання "Жита за хатою" та "Гарбузи". А 1963 року у видавництві "Веселка" вийшла друком збірка оповідань письменника В. Кави "Прогуляний день". Її прихильно зустріли і критики, і вже відомі на той час письменники М. Пригара, Н.

Забіла, В. Бичко, Ю. Збанацький. Згодом було надруковано такі збірки і повісті, як: "Історія одного велосипеда" (1964), "Вечірня телеграма" (1965), "Мені не страшно" (1966), "Так пахла тиша..." (1971), "Маркіян" (1973), "Будь обережна, Марійко!" (1976), "Осіння стежка" (1977), "На те літо, після війни" (1979), "День ясний і ночі горобині" (1980), "Усмішка" (1980), "Троє і весна" (1985), "Ніколи не забудеться" (1987), "Вітя на вулиці" (1991) та інші.

У своїх творах В. Кава писав про дітей воєнних і повоєнних років, про шкільну дружбу й перше кохання, про красу рідної Чернігівщини. Уже з перших книжок він засвідчив гостру і чуйну спостережливість у змалюванні того неймовірно важкого воєнного лихоліття і повоєнних труднощів, що впали на ще не зміцнілі дитячі плечі і незагартовані душі. Герої Віктора Кави зворушують своєю старанністю і чесністю, дитячим лицарством, умінням співпереживати, викликають теплу усмішку своєю чистою безпосередністю і наївністю.

Творчість Віктора Івановича Кави відзначено високими нагородами — орденом "Знак пошани", медаллю А.С. Макаренка. У 1985 році йому було присуджено Республіканську літературну премію імені Лесі Українки за повісті та оповідання "Будь обережна, Марійко!", "На те літо, після війни", "Осіння стежка", "Усмішка".

В. Кава відомий своїми творами і за межами України. "Осіню стежку" видано в Росії, Латвії, Азербайджані, Узбекистані. Збірку оповідань "Жита за хатою" — в Білорусії, "Червону вулицю" — в Росії, Латвії, Литві, "Вибране" — в Латвії. Оповідання друкувалися англійською, німецькою, румунською, болгарською мовами.

В останні роки життя Віктор Іванович працював у редакції газети Чернігівського земляцтва "Отчий поріг". 26 листопада 2004 року письменника не стало.